

รายงานโรคและภัยสุขภาพที่น่าสนใจ ตามแนวชายแดน

ประจำสัปดาห์ 17 - 23 ส.ค. 2566

เหตุการณ์อื่น ๆ ที่สำคัญประจำสัปดาห์

- กระทรวงสาธารณสุข ได้ติดตามการดำเนินงานเพิ่มศักยภาพระบบบริการดูแลสุขภาพคนไทยและต่างชาติพื้นที่ชายแดน จ. ตาก โดยมีโรงพยาบาลในพื้นที่ติดชายแดน 5 แห่ง มีหน้าที่ดูแลทั้งประชากรไทยในพื้นที่และประชากรต่างชาติ เช่น บุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียนและสิทธิ คนไทยรอพิสูจน์สัญชาติ แรงงานที่มีประกันสุขภาพและนักเรียนต่างด้าวที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน รวมกว่า 7 แสนคน การดำเนินงานด้านการแพทย์และสาธารณสุขจึงแตกต่างกับพื้นที่ทั่วไป ซึ่งโรงพยาบาลดังกล่าวได้พัฒนาการให้บริการตามบริบทพื้นที่ เช่น การให้บริการเชิงรุกในพื้นที่สูง พื้นที่ทุรกันดาร การเฝ้าระวังควบคุมโรคที่เป็นปัญหาสาธารณสุขในกลุ่มผู้ลี้ภัยจากการสู้รบ มีการจัดหาเครื่องมือแพทย์เสริมศักยภาพการให้บริการระบบบริการผู้ป่วย การรักษาผ่านแอปพลิเคชันโครงการ " 1 อำเภอ 1 ศูนย์พอกไต " ซึ่งทำให้ไม่มีผู้ป่วยที่ต้องพอกไตตกค้าง รวมถึงติดตั้งระบบผลิตไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์ เพื่อการอนุรักษ์พลังงานและลดค่าใช้จ่ายในระยะยาว
- 19 สิงหาคม 2566 กรมควบคุมโรค รายงานการติดเชื้อโรคระบบทางเดินหายใจในประเทศไทยหลังสถานการณ์โควิด 19 คลี่คลาย ซึ่งพบว่ามีแนวโน้มการระบาดของโรคไข้หวัดใหญ่เพิ่มขึ้น เนื่องจากเข้าสู่ฤดูฝน ทั้งนี้ตัวเลขผู้ป่วยไข้หวัดใหญ่ปี 2566 มากกว่าปี 2565 ถึง 3 เท่า โดยข้อมูลตั้งแต่วันที่ 1 ม.ค. 2566 จนถึงวันที่ 17 ส.ค. ที่ผ่านมามีผู้ป่วย 97,052 ราย นอกจากการขอให้ประชาชนปฏิบัติตนอย่างเคร่งครัดในการดูแลสุขภาพอนามัยส่วนบุคคลแล้วยังขอให้กลุ่มเสี่ยง ทั้งผู้สูงอายุ 65 ปีขึ้นไป กลุ่มที่มีโรคประจำตัว เข้ารับการฉีดวัคซีนป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่ประจำปีที่สถานพยาบาลใกล้บ้าน

" วันโรคดื้อยา " ภัยคุกคามต่อสุขภาพประชาชน

ข้อมูลจากการเฝ้าระวังโรค กรมควบคุมโรค ระหว่าง วันที่ 7 - 13 สิงหาคม 2566 พบผู้ป่วยวัณโรคดื้อยาหลายขนานชนิดรุนแรงมาก จำนวน 1 ราย เพศหญิง อายุ 41 ปี สัญชาติเมียนมา อาชีพรับจ้าง อาศัยอยู่ที่ จ.สมุทรปราการ ขณะนี้อยู่ระหว่างการสอบสวนโรค จากการเฝ้าระวังของกรมควบคุมโรค สถานการณ์ของวัณโรคดื้อยาหลายขนานชนิดรุนแรงมาก ในปี 2565 พบผู้ป่วยแล้วจำนวน 8 ราย วัณโรคดื้อยาหลายขนานชนิดรุนแรงเป็นโรคติดต่ออันตรายลำดับที่ 13 ตาม พ.ร.บ. โรคติดต่อ พ.ศ. 2558 ซึ่งเป็นโรคที่มีผลกระทบต่อสาธารณสุขสูง เนื่องจากการรักษาโรคนี้มีความซับซ้อนและค่าใช้จ่ายสูงกว่าการรักษาวัณโรคที่ยังไวต่อยาหลายเท่า และต้องใช้เวลารักษานานถึง 20 เดือน ซึ่งโรควัณโรคดื้อยาหลายขนานชนิดรุนแรงมากนั้น สามารถแพร่เชื้อให้ผู้อื่นจากการ ไอ จาม ทำให้เกิดละอองฝอยที่มีเชื้อวัณโรคลอยอยู่ในอากาศ เมื่อผู้สัมผัสใกล้ชิดสูดหายใจเอาละอองฝอยที่มีเชื้อวัณโรคเข้าไปในปอด ทำให้เกิดการติดเชื้อและป่วยเป็นวัณโรคได้ สาเหตุที่ทำให้ป่วยเป็นวัณโรคดื้อยา คือ ติดเชื้อวัณโรคดื้อยาจากผู้ป่วยที่เป็นวัณโรคดื้อยาโดยตรง และผู้ป่วยได้รับการรักษาวัณโรคที่ไม่สม่ำเสมอไม่ครบถ้วน ทำให้เกิดสายพันธุ์เชื้อดื้อยา ทั้งนี้กลุ่มเสี่ยงที่จะเป็นวัณโรคดื้อยา ได้แก่ ผู้ป่วยวัณโรคที่ปฏิเสธการรักษา ไม่ยินยอมให้มีผู้กำกับการกินยา ไม่ปฏิบัติตามแผนการรักษา เช่น กินหรือดื้อยาไม่สม่ำเสมอ ดังนั้น ผู้ป่วยที่เป็นวัณโรคต้องรับประทานยาตามแพทย์สั่งอย่างสม่ำเสมอ หากรับประทานยาแล้วเกิดอาการข้างเคียงจากยาควรปรึกษาแพทย์ ไม่ควรหยุดยาเอง อาจทำให้เกิดเชื้อวัณโรคดื้อยาในภายหลัง

ข้อเสนอแนะสำหรับเจ้าหน้าที่

จนท. แจ่ง อสต. ประสานกับ จนท. สาธารณสุข และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมกันให้ความรู้แก่ลูกบ้าน โดยเน้นผู้ป่วยวัณโรคและสมาชิกในครอบครัว เกี่ยวกับสาเหตุที่ทำให้เกิดวัณโรคดื้อยา ควรมีการอบรมบุคลากรทางสาธารณสุขรวมทั้งอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ในการเฝ้าระวังผู้ป่วยวัณโรคดื้อยาในชุมชน หากพบต้องปฏิบัติตาม " แนวทางการควบคุมวัณโรค ประเทศไทย พ.ศ. 2564 " อย่างเคร่งครัด สำหรับลูกบ้านที่ป่วยเป็นวัณโรค ควรมีการติดตามเยี่ยมบ้านเพื่อกระตุ้นให้ผู้ป่วยรับประทานยาโดยสม่ำเสมอครบตามแผนการรักษา และพบแพทย์ตามนัดเพื่อติดตามความก้าวหน้าของผลการรักษาอย่างเคร่งครัด ทั้งนี้เพื่อป้องกันการแพร่กระจายโรคดังกล่าวสู่ชุมชน ในขณะเดียวกันต้องให้ความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตัวที่ถูกต้องของสมาชิกที่อยู่ร่วมบ้านกับผู้ป่วย การสวมหน้ากากอนามัยยังคงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะเมื่อผู้ป่วยเข้าไปในชุมชน หากสมาชิกในบ้านหรือในชุมชนพบอาการผิดปกติเข้าได้กับวัณโรค ควรแจ้งเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในพื้นที่ทันที

รวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล โดย

โครงการพัฒนาขีดความสามารถทำงานร่วมกับหลายภาคส่วนเพื่อการตรวจจับและตอบสนองต่อภาวะฉุกเฉินด้านสาธารณสุขในพื้นที่ชายแดน
สำนักงานความร่วมมือระหว่างประเทศ กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข
สนับสนุนโดยศูนย์ความร่วมมือ ไทย - สหรัฐ ด้านสาธารณสุข

ติดต่อ
oic.ddc@gmail.com
02-5903832
www.ddc.go.th/oic

อ้างอิง

- <https://ddc.moph.go.th/brc/news.php?news=25344&deptcode=brc>
- <https://www.skho.moph.go.th/web/news.php?id=1016>
- <https://www.hitap.net/17316> <https://pr.moph.go.th/?url=pr%2Fdetail%2F2%2F04%2F197013%2F&fbclid=IwAR1nHaopk9j0rsyPDcP4qHEpYkxD AW1L2RtPEKozm-rKq4hJzorhG1K00W4>
- <https://www.dailynews.co.th/news/2638732/>
- ขอบคุณภาพจาก : <https://medthai.com/%e0%b8%a7%e0%b8%b1%e0%b8%93%e0%b9%82%e0%b8%a3%e0%b8%84/>